

TORNAI JÓZSEF

Ravel: Bolero

*Lehet sírni, lehet makogni,
gyötrődést asszonyágyékba önteni,
összedúlt aggyal égbe szállni,
fehér ostyás nyelvvel hebegni
bűnt, átkozni mennyet, születést:
akkor is meg kell dögleni.*

*Lehet templomba járni, térdepelni
Nepomuki Szent János, Mária előtt.
Lehet kérni vagy követelni
temetőn-túli temetőt,
lehet örökimádás lángjától égni,
kozmosz-muzsikát zengeni:
akkor is meg kell dögleni.*

*Lehet vashidat építeni
folyam-isten, szakadék fölött,
lehet laboratóriumban figyelni
vegyi teremtést, nukleáris vonzerőt,
lehet új gyermeket nemzeni
génuszt-szülő holnapoknak:
akkor is meg kell dögleni.*

*Lehet hinni, százszor tagadni,
hogy az embernek itt dolga van,
lehet filozófiára mászni;
hogy lásd: az ember boldogtalan
kocsis, ki lovát lapáttal veri:
akkor is meg kell dögleni.*

*Lehet este ebédhez ülni,
ha akkor van együtt az egész család,
botrányokon túl is csodálni,
hogy sok és szép az unokád,
fiad kezét a válladra teszi:
akkor is meg kell dögleni.*

*Lehet, hogy könyvtárad van, műhelyed,
beszívod a spirálköd kámforát,
lehet, hogy a történelem
érgörcse nem a te fejedén fut át,
lehet, hogy érzelmeid szét-
kapkodnak, hiszen olyan fiatal
vagy: előtted sorsod stigmás hegyei:
akkor is meg kell dögleni.*

*Lehet szeszes, babonás tanokat
inni, gurukra hallgatva, ó, azok
tudják, hogy a megvilágosodáshoz
is eljuthatsz, ha megrajzolod
életed rejtjelét, bolond zseni:
akkor is meg kell dögleni.*

*Hordhatsz töviskoronát, babérkoszorút,
járhatsz télen is hajadonfőtt,
fölszögelheted a szerencsepatkót
lépcsődnél a bejárat előtt,
míg bibliai ősök sietnek
a misztikumot rádönteni:
akkor is meg kell dögleni.*

*Lehetsz hatalmas, terelj rakétás
birodalmakat a dicsőség felé,
gyártass több kobaltbombát
mint amennyi gyűlölt szomszédodé,
gyilkolj, simogass: légy kétlaki:
akkor is meg kell dögleni.*

*Lehet két lábon gondolkodni,
s tükrösen mosolyogni, hogy a lét
nemcsak neked, más érző lényeknek
is nyakába akasztja ékszerét,
gyémántjainak fénye zenei:
akkor is meg kell dögleni.*

*Lehet, hogy mindennapi nyomorodról
lepattan a crô-magnoni zár,
s túlszakadva az élet horizonton,
hallod, hogy a semmi Úr-
nyelve a te száz neved ismételteti:
akkor is meg kell dögleni.*

Kilenc sor Gombos Gyulának, míg olvasom

*Action gratuite a vers:
írom, mert
neked érdemes.*

*Te ott is tettenéred
föld alól
növvő ígéret.*

*Érik a fejed, mint a mák,
szétszórva gyönyör-
vető gondolatát.*

Hölderlin nemcsak franciául...

Hörderlin nemcsak franciául,
hanem ós-görögül is tudott.
Rousseau-val, Diderot-val, Holbachhal
együtt agyában Aiszküloosz, Szophoklész lakott.
A forradalom szülóméhe, Párizs, és ó
az Igazság húsoltára: Antigoné!
Nem ami fojtogatta és bűzölgött
körülötte, az Európa-gané.

De csak a hattyú havas tolla,
Diotima nőstény lehelete várta még,
és a négy égtáj keresztjére
fölszögezett emberiség.

Költő dolga volt mindig, hogy kiszakítsa
a Napból az isteneket,
csakhogymár Jézus, a betlehemi
vér forrásvidéke is ott fényeskedett.

Leszállt a Szent Lélek, ki mert
hallgatni még, rád, delphoi Püthia?
A filozófusok, természet-felügyelők csillagát
egyetlen mozdulattal leverte az Atya.
Empedoklész, Empedoklész jelent meg akkor.
Fönt az Etna gyulladáson torka kinyílt,
és kétszázézer év se szüli meg többé
az új eget, új földet: a hölderlinit.

Méz

*És ha már senki sem beszél a nyelvemen,
senki se mondja: almásderes, földönfutó, magány,
azokat a szavakat, melyekkel táplálkozom
és vérzem el a Nagy Csöndbe egyszer,
mert mindennek vége, vége lesz,
én akkor is csak olyan igéket ejthetek ki, mint méz,
hó, almásderes, földönfutó, magány.*

